

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Kraków, dnia 30 grudnia 2022 r.

Poz. 9157

UCHWAŁA NR XXXVIII/340 RADY GMINY MUCHARZ

z dnia 27 grudnia 2022 roku

w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej Gminy Mucharz na lata 2022 – 2025

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.), art. 176 pkt. 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.) Rada Gminy Mucharz uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej Gminy Mucharz na lata 2022 – 2025 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Mucharz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

Przewodniczący Rady Gminy

Paweł Sukiennik

Załącznik do uchwały Nr XXXVIII/340

Rady Gminy Mucharz

z dnia 27 grudnia 2022 r.

**PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
I ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
GMINY MUCHARZ
NA LATA 2022 – 2025**

Spis treści

WSTĘP	5
1. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU	6
2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE	7
2.1. Małopolski Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej do 2023	7
2.2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mucharz na lata 2022 - 2030	8
3. ZADANIA WŁASNE GMINY W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ	9
4. ASYSTENT RODZINY	10
4.1. Obowiązki Asystenta wynikające z realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	10
4.2. Obowiązki Asystenta wynikające z realizacji ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	11
4.3. Organizacja pracy Asystenta rodziny	11
5. FORMY WSPIERANIA RODZINY PROWADZONE PRZEZ GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W MUCHARZU	13
5.1. Poradnictwo psychologiczne	13
5.2. Praca socjalna	13
5.3. Pomoc interwencyjna	14
5.4. Pomoc materialna o charakterze socjalnym	14
5.5. Karta Dużej Rodziny	15
5.6. Projekt systemowy	15
5.7. Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	16
5.8. Pomoc finansowa oraz rzeczowa	16
6. POZOSTAŁE WSPARCIE Z ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO	17
6.1. Zasiłek rodzinny	17
6.2. Świadczenie rodzicielskie	18
6.3. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	18
6.4. Fundusz alimentacyjny	18
6.5. Świadczenia wynikające z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	18
6.6. Świadczenie pielęgnacyjne	19
7. WYBRANE INFORMACJE O GMINIE MUCHARZ	19
8. ZAŁOŻENIA, ADRESACI I PARTNERZY PROGRAMU	21
8.1. Założenia	21
8.2. Adresaci programu	21
8.3. Partnerzy	21
9. CELE, KIERUNKI DZIAŁAŃ, WSKAŹNIKI	22
9.1. Cel główny	23
9.1.1. Cel szczegółowy 1	24
9.1.2. Cel szczegółowy 2	25
9.1.3. Cel szczegółowy 3	27
10. REALIZACJA PROGRAMU	28
10.1. Koordynator	28
10.2. Źródło finansowania programu	28
10.3. Monitoring i ewaluacja	28

WSTĘP

Rodzina jako podstawowa komórka życia społecznego jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym dziecka. Jest wspólnotą w najgłębszym i najpełniejszym tego słowa znaczeniu. Jest wspólnotą stanowiącą model i normę dla wszystkich innych grup społecznych.

Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej Gminy Mucharz na lata 2022-2025 został przygotowany zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który stanowi, że do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. Program jest strategicznym dokumentem mającym na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie wykorzystując zasoby gminne.

Nadrzędnym celem wszystkich podejmowanych działań jest zawsze dobro i bezpieczeństwo dzieci, które potrzebują atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia by móc prawidłowo się rozwijać i osiągać przyszłą samodzielność życiową. Głównym celem zapisanym w Programie jest wspieranie rodzin przeżywających trudności, w szczególności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapobieganie dysfunkcyjności rodzin, a skuteczność działań osiągnąta będzie przez współpracę wszystkich osób, instytucji, organizacji pracujących z dziećmi i rodzinami.

Proponowane działania koncentrują się na wspieraniu umiejętności wychowawczych rodziców, profilaktyce społecznej dzieci i młodzieży, optymalizacji działań związanych ze sprawowaniem pieczy zastępczej, tworzeniu systemu wsparcia dla rodzin zastępczych.

Zakres Programu koresponduje z kierunkami działań oraz celami przyjętymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mucharz na lata 2022-2030.

1. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Za podstawę do niniejszego Programu przyjęto następujące przepisy i dokumenty:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r. nr 78 poz. 483 z późn. zm.);
- Konwencja o Prawach Dziecka (Dz. U z 1991 r. nr 120, poz. 526 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 559 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1526 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 447 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1359);
- Ustawę z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1329);
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1327 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 z późn. zm.).

2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

2.1. Małopolski Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej do 2023

„Małopolski Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej do 2023 r.” jest aktualizacją „Małopolskiego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej do 2020 r.” i stanowi wykonanie zobowiązań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Opracowanie i realizacja powyższej aktualizacji są zgodne z zapisami Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”.

Celem głównym programu jest rozwój systemu wsparcia rodziny skoncentrowany na realizacji działań profilaktycznych oraz skutecznej interwencji. Ponadto celami operacyjnymi są:

- 1) kreowanie i upowszechnianie pozytywnego wizerunku rodzicielstwa;
- 2) zwiększenie potencjału i kompetencji rodziny do prawidłowego wypełniania funkcji;
- 3) zwiększenie kompetencji kadr instytucji i organizacji realizujących zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz adopcji;
- 4) zwiększanie dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania działań wspierających małopolskie rodziny i rozwój systemu pieczy zastępczej.

Działania zaplanowane w Małopolskim Programie są realizowane w czterech obszarach:

Obszar I: Pozytywne rodzicielstwo – kierowany do wszystkich Małopolan.

Obszar II: Profilaktyka i wsparcie rodziny – adresowany do rodzin, rodziców aktualnych i przyszłych, w tym zastępczych i adopcyjnych oraz podmiotów i osób profesjonalnie zajmujących się wspieraniem rodziny.

Obszar III: Kompetencje oraz kwalifikacje osób pracujących w systemie wsparcia rodziny oraz pieczy zastępczej i adopcji w Małopolsce – kierowany do podmiotów i osób realizujących zadania z zakresu wspierania rodziny, pieczy zastępczej i adopcji.

Obszar IV: Usługi społeczne oraz infrastruktura wsparcia rodziny i pieczy zastępczej – adresowany jest do podmiotów i osób odpowiedzialnych za realizację zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, profesjonalnie zajmujących się wspieraniem rodziny i budową systemu pieczy zastępczej.

Realizatorem Małopolskiego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej do 2023 r. jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie wraz z Partnerami, który w jego realizacji współpracuje w szczególności z jednostkami samorządu terytorialnego, podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny oraz organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami

wymienionymi w art. 3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, a także środowiskiem naukowym.

2.2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mucharz na lata 2022-2030

Misją Gminy Mucharz zapisaną w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2022-2030* jest tworzenie warunków sprzyjających spójności społecznej i bezpieczeństwu mieszkańców w każdym wymiarze. W Strategii określono trzy główne obszary, które nie mają układu hierarchicznego, lecz są wobec siebie komplementarne. Pierwszy z nich to „Rodzina”, dla której określono cel strategiczny jako: „Wspieranie rodziny, przeciwdziałanie dysfunkcjom społecznym w rodzinach, promowanie form pomocy rodzinie, pomoc w zapewnieniu dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju, zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej”.

W obszarze „Rodzina” określono cztery cele operacyjne:

- I.1. Pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju.
- I.2. Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.
- I.3. Wspieranie zaspokajania potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.
- I.4. Profilaktyka zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.

Jak zapisano w *Strategii* „jednym z najważniejszych, ale zarazem najtrudniejszych zadań jest pomoc dzieciom w rodzinach dysfunkcyjnych. Dzieci wychowywane w takich rodzinach nie tylko pozbawione są godnego dzieciństwa, ale także często tracą szanse na normalne życie w przyszłości, a w konsekwencji, tak jak ich rodzice (opiekunowie), stają się klientami ośrodków pomocy społecznej. Tymczasem dzieci mają swoje prawa. Najważniejsze z nich, realizowane w ramach pomocy społecznej to prawo dziecka do wychowania w rodzinie, a w przypadku wychowywania dziecka poza rodziną, do zapewnienia mu w miarę możliwości, zgodnie z jego potrzebami opieki i wychowania w rodzinnych formach opieki zastępczej. Ponadto dziecko ma prawo do stabilnego środowiska wychowawczego, do utrzymywania osobistych kontaktów z rodziną, do powrotu do rodziny naturalnej, gdy istnieje taka możliwość. Dziecko ma prawo do traktowania w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej, a także m.in. do praktyk religijnych zgodnych z wolą rodziców i potrzebami dziecka, do kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i indywidualności, zabawy, wypoczynku, a także do dostępu do informacji, do wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą oraz do ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem”. Wspieranie osób i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb

i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka jest podstawowym zadaniem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mucharzu.

3. ZADANIA WŁASNE GMINY W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zadania gminy określone są w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W Gminie Mucharz realizowane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, a ich zakres obejmuje:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego; oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a. zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa;
 - b. organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających;
 - c. prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a. podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
 - b. kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

4. ASYSTENT RODZINY

Asystent rodziny w swojej pracy realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz wynikające z realizacji ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”:

4.1. Obowiązki Asystenta wynikające z realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- 1) Opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, o którym mowa w art. 11 ust. 1 ustawy (Plan pracy z rodziną obejmuje zakres realizowanych działań mających na celu przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, a także zawiera terminy ich realizacji i przewidywane efekty);
- 2) Opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) Udzielenie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) Udzielenie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) Udzielenie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) Wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) Motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) Udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) Motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) Udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psycho-edukacyjnych;
- 12) Podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) Prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) Prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) Dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny i przekazywanie tej oceny Ośrodkowi Pomocy Społecznej;

- 16) Monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) Sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) Współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) Współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonaniu zadań uznaje się za niezbędną.

4.2. Obowiązki Asystenta wynikające z realizacji ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”:

- 1) Koordynowanie poradnictwa w zakresie: przewyciężania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej, w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej.
- 2) Opracowywanie wspólnie z osobami uprawnionymi katalogu możliwego do uzyskania wsparcia.
- 3) Występowanie w imieniu osób uprawnionych, na ich żądanie, do podmiotów realizujących wsparcie z wyłączeniem świadczeniodawców, w celu umożliwienia im skorzystania ze wsparcia, na podstawie pisemnego upoważnienia.

4.3. Organizacja pracy Asystenta rodziny

O przydzieleniu rodzinie Asystenta rodziny decyduje Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej na podstawie wniosku pracownika socjalnego, po dokonaniu analizy sytuacji danej rodziny. Do współpracy z Asystentem rodziny może zobowiązać rodzinę z małoletnimi dziećmi, także Sąd Rodzinny, na mocy postanowienia.

Podstawą współpracy asystenta z rodziną jest Plan Pracy z Rodziną. Współtworzony jest on wraz z rodziną oraz przy konsultacji pracownika socjalnego. Plan Pracy z Rodziną opiera się na indywidualnej analizie sytuacji rodziny, diagnozie trudności i problemów z jakimi się zmagają, analizie jej zasobów, słabych i mocnych stron, a także potrzeb w wyznaczaniu celów i działań do realizacji.

Istotnym elementem pracy asystenta jest także współpraca z koordynatorem pieczy zastępczej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wadowicach, w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej.

Współpraca taka obejmuje:

- 1) przekazanie organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej Planu Pracy z Rodziną, który jest opracowywany i realizowany przez asystenta rodziny we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) udział w przygotowaniu planu pomocy dziecku we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i odpowiednio rodziną zastępczą, prowadzącym rodzinny dom dziecka lub we współpracy z placówką opiekuńczo – wychowawczą typu rodzinnego;
- 3) udział przy dokonywaniu okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej i instytucjonalnej przez zespół, w skład którego wchodzi asystent rodziny prowadzący pracę z rodziną.

W ramach podejmowanych działań na rzecz poprawy funkcjonowania rodziny, asystent współpracuje również z jednostkami administracji rządowej i samorządowej oraz jednostkami pozarządowymi. Współpraca ta dotyczy również kadry pedagogicznej, szkół i placówek wychowawczych. Jej celem jest kompleksowe działanie na rzecz poprawy funkcjonowania szkolnego dzieci, podejmowanie skoordynowanych działań w obszarze przeciwdziałania problemom opiekuńczo – wychowawczym.

W przypadku rodzin objętych asystenturą, która zmagą się ze zjawiskiem przemocy w rodzinie, asystent współpracuje z Zespołem Interdyscyplinarnym oraz z grupami roboczymi, o których mowa w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Stałym elementem pracy asystenta rodziny jest poszerzanie wiedzy członków rodziny o zasobach instytucjonalnych znajdujących się na terenie gminy i powiatu. Wskazywanie możliwości zasięgnięcia pomocy specjalistycznej, skorzystania ze wsparcia instytucjonalnego. Miejscem pracy asystenta rodziny jest najczęściej środowisko rodziny. Asystent towarzysząc rodzinie w procesie przezwyciężania trudności zapewnia wsparcie w sytuacjach kryzysowych, motywuje członków rodziny do podejmowania wzmożonych wysiłków celem wyjścia z kryzysu.

Praca asystenta rodziny obejmuje wszystkich członków rodziny, zmierza do zachowania integralności rodziny oraz przeciwdziałania marginalizacji jej członków. Oddziaływania asystenta ukierunkowane są także na rozwój kompetencji rodzicielskich, poprawę sytuacji materialnej i bytowej rodziny, przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

Wprowadzona w 2016 r. ustawa „Za życiem” celem zapewnienia wsparcia rodzicom doświadczającym ciężkiego, nieodwracalnego upośledzenia lub nieuleczalnej choroby, które powstało w prenatalnym okresie rozwoju dziecka, zobowiązuje asystenta rodziny do prowadzenia i koordynowania poradnictwa w zakresie przezwyciężania trudności w pielęgnacji i wychowywaniu dziecka, wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej, w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień

pracowniczych, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej.

Powyższa koordynacja odbywa się poprzez:

- 1) opracowanie wspólnie z rodzicami katalogu możliwego do uzyskania wsparcia;
- 2) występowaniu przez asystenta rodziny w imieniu osób w celu umożliwieniu im skorzystania ze wsparcia, na podstawie pisemnego upoważnienia.

5. FORMY WSPIERANIA RODZINY PROWADZONE PRZEZ GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W MUCHARZU

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mucharzu realizuje obowiązek wspierania rodzin na terenie Gminy. Pomoc rodzinom przeżywającym trudności odbywa się poprzez wsparcie w opiece i wychowywaniu dziecka, ale również poprzez koordynację przewycięzania trudności w pielęgnacji i wychowaniu w przypadku narodzin bardzo, ciężko chorego dziecka.

Działalność wspierająca funkcjonowanie rodziny prowadzona jest poprzez:

- 1) dokonanie analizy sytuacji rodziny i jej środowiska rodzinnego;
- 2) diagnozę oraz rozpoznanie przyczyn kryzysu w rodzinie, celem wypracowania odpowiednich i skutecznych form oddziaływania, zapewniających przewycięzanie trudności przez rodzinę;
- 3) wzmacnianie roli i funkcji rodziny;
- 4) przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin;
- 5) rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodzin;
- 6) podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 7) pomoc w integracji rodziny oraz dążenie do reintegracji rodziny;
- 8) poradnictwa w zakresie pokonywania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka urodzonego z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem lub nieuleczalną chorobą.

5.1. PORADNICTWO PSYCHOLOGICZNE

Mając na uwadze konieczność zapewnienia specjalistycznego wsparcia rodzinom, oferowana jest pomoc psychologiczna w formie indywidualnych konsultacji. Poradnictwo realizowane jest w ramach umowy zawartej z GKPIRPA i odbywa się na terenie gminy Mucharz.

5.2. PRACA SOCJALNA

Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Jest jedną z form niematerialnego wsparcia osób i rodzin przeżywających trudności.

Praca socjalna prowadzona jest w formie:

- 1) pracy socjalnej z jednostką,
- 2) pracy socjalnej z grupą osób lub rodziną.

Wśród form pracy socjalnej oferowanej przez Ośrodek Pomocy wyróżnić można: działania mające na celu pomoc doraźną w szczególnie nagłych przypadkach, formę wspomagającą, wynikającą z diagnozy i analizy sytuacji osoby/rodziny, działania wspierające rozwój osób zagrożonych patologiami społecznymi.

W ramach pracy socjalnej w tym obszarze, prowadzone są m.in. następujące działania:

- 1) na rzecz zapewnienia właściwego rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży;
- 2) na rzecz poprawy funkcjonowania rodziny;
- 3) na rzecz poprawy funkcjonowania osób zaburzonych psychicznie;
- 4) na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin z problemem alkoholowym.

5.3. POMOC INTERWENCYJNA

Poradnictwo oraz wsparcie dotyczące uzależnień zapewnia Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mucharzu, a także Klub Abstynentów Viktoria w Wadowicach. Wsparcie dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie uzyskać można zarówno w OPS jak również w KPP Wadowice. W powyższych sytuacjach, a zwłaszcza interwencyjnych i kryzysowych Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Radocy. Pomoc rodzinom z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, trudnościami edukacyjnymi odbywa się poprzez współpracę z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Wadowicach.

5.4. POMOC MATERIALNA O CHARAKTERZE SOCJALNYM

Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym czyli stypendia i zasiłki szkolne są udzielane uczniom szkół publicznych i niepublicznych, szkół artystycznych o uprawnieniach szkół publicznych oraz słuchaczom kolegiów pracowników służb społecznych – do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji i umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji ucznia. Stypendium szkolne jest przekazywane rodzicom, opiekunom prawnym lub pełnoletnim uczniom, jako refundacja kosztów poniesionych i udokumentowanych fakturami lub rachunkami. Otrzymanie stypendium jest uzależnione od kryterium dochodowego rodziny.

Młodzieży uzyskującej dobre wyniki w nauce i sporcie rekomenduje się aplikowanie do Regionalnego Programu Stypendialnego prowadzonego przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego.

5.5. KARTA DUŻEJ RODZINY

W ramach realizacji ustawy o Karcie Dużej Rodziny (KDR) prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny, przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic/rodzice lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Członkami rodziny wielodzietnej są: rodzic/ rodzice, przez których rozumie się także rodzica/rodziców zastępczych lub osobę/ osoby prowadzące rodzinny dom dziecka, a także małżonka rodzica. Dziecko, przez które rozumie się także dziecko, nad którym rodzic sprawuje rodzinną pieczę zastępczą, oraz osobę przebywającą w dotychczasowej rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka. Prawo do posiadania Karty przysługuje dziecku, jeżeli w dniu składania wniosku o przyznanie Karty co najmniej troje dzieci w rodzinie wielodzietnej spełnia wymagania, o których mowa w ust. 2b ustawy o Karcie Dużej Rodziny.

Prawo do posiadania Karty przysługuje odpowiednio dziecku:

- 1) w wieku do ukończenia 18 roku życia;
- 2) w wieku do ukończenia 25 roku życia w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub w szkole wyższej do dnia 30 września następującego po końcu roku szkolnego;
- 3) bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług. Wnioskodawca w celu uzyskania Karty Dużej Rodziny składa wniosek do Ośrodka Pomocy Społecznej w sposób tradycyjny lub poprzez portal informacyjno – usługowy Emp@tia. Karta Dużej Rodziny jest wydawana w dwóch formach: tradycyjnej oraz elektronicznej. Elektroniczna Karta Dużej Rodziny funkcjonuje w aplikacji mObywatel. To rozwiązanie pozwala na łatwe wyszukiwanie listy aktualnych partnerów programu ze zniżkami oraz na sprawdzenie na mapie ich lokalizacji. W 2022 roku widoczny jest wzrost zainteresowania Kartą Dużej Rodziny ze względu na planowane zamrożenia cen energii elektrycznej dla posiadaczy KDR.

5.6. PROJEKT SYSTEMOWY

Projekt „Lepsze jutro szansą na sukces” jest realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mucharzu od 2020 roku i dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach poddziałania 9.1.1 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014 – 2020.

W ramach projektu realizowane są różne formy aktywizacji społeczno-zawodowej dedykowane dla rodzin w tym kobiet z dziećmi.

Wśród oferowanego wsparcia możemy wyróżnić:

- poradnictwo rodzinne;
- indywidualne poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne w tym psycholog dziecięcy; logopeda, neurologopeda);
- warsztaty grupowe dla dzieci i rodziców;
- rehabilitacja ruchowa;
- terapia ze wskazaniami.

5.7. Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zespół Interdyscyplinarny został powołany Zarządzeniem Wójta Gminy Mucharz w dniu 27 czerwca 2011 roku. Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest koordynowanie i integrowanie działań podmiotów i specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a w szczególności poprzez:

- 1) Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie.
- 2) Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku.
- 3) Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie.
- 4) Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenie pomocy w środowisku lokalnym.
- 5) Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.
- 6) W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mucharzu, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komendy Powiatowej Policji, instytucji oświaty i ochrony zdrowia oraz przedstawiciele Sądu Rejonowego.

5.8. Pomoc finansowa oraz rzeczowa

Na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mucharzu zapewnia pomoc osobom i rodzinom mającym problemy w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać poprzez wykorzystanie własnych uprawnień, zasobów i możliwości. Pomoc społeczna ma na celu zapobieganiu wykluczeniu społecznemu, prowadzeniu działań profilaktycznych i zmierzających do integracji społeczności lokalnej.

Na podstawie art. 7 ww. ustawy, pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- 1) ubóstwa;
- 2) sieroctwa;
- 3) bezdomności;
- 4) bezrobocia;
- 5) niepełnosprawności;
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- 7) przemocy w rodzinie;
- 8) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- 9) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- 10) bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych;
- 11) braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo – wychowawcze;
- 12) trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy;
- 13) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 14) alkoholizmu lub narkomanii;
- 15) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- 16) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Wsparcie finansowe realizowane jest w postaci zasiłków: stałego, okresowego, zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego. Pomoc na rzecz dzieci świadczona jest również w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”. Tą formą pomocy objęte są dzieci realizujące obowiązek szkolny, pochodzące z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialno – finansowej.

6. POZOSTAŁE WSPARCIE Z ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

6.1. Zasiłek rodzinny

Zasiłek rodzinny jest świadczeniem, które ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Wypłacany jest rodzinom w których miesięczny dochód na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza 674,00 zł (w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności 764,00 zł). Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko: 18 roku życia, nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia, 24 roku życia, jeśli kontynuuje naukę

w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym bądź znacznym stopniu niepełnosprawności.

6.2. Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, które urodziły dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Uprawnione do pobierania tego świadczenia są między innymi osoby bezrobotne, studenci, a także osoby wykonujące pracę na podstawie umów cywilnoprawnych (umów zleceń i umów o dzieło) jak również osoby zatrudnione lub prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, ale nie pobierające zasiłku macierzyńskiego. Świadczenie rodzicielskie przysługuje w wysokości 1.000,00 zł miesięcznie,

Świadczenie rodzicielskie przysługuje bez względu na dochody rodziny.

6.3. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka

Przysługuje rodzicom, opiekunowi prawnemu lub opiekunowi faktycznemu dziecka. Świadczenie jest uzależnione od kryterium dochodowego – dochód na jednego członka rodziny nie może przekraczać kwoty 1922,00 zł. Jednorazowa zapomoga, tzw. „becikowe” przysługuje, jeśli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Pozostawienie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną. Świadczenie wypłacane jest jednorazowo.

6.4. Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego są wypłacane osobom uprawnionym zamieszkałym na terenie Gminy Mucharz na poczet zasądzonych alimentów, jeżeli egzekucja prowadzona przez komornika jest bezskuteczna. Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów ma na celu wspieranie osób, które nie otrzymują należnych alimentów od osób zobowiązanych, a także prowadzenie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych poprzez działanie zmierzające do zwiększenia odpowiedzialności osób zobowiązanych do alimentacji.

6.5. Świadczenia wynikające z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Zgodnie z ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, jest to jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo

nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu przysługuje matce, ojcu, opiekunowi prawnemu, opiekunowi faktycznemu dziecka. Świadczenie przysługuje w wysokości 4.000,00 zł jednorazowo.

6.6. Świadczenie pielęgnacyjne

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, przysługuje: matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną, w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności – jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

7. WYBRANE INFORMACJE O GMINIE MUCHARZ

Gmina Mucharz jest gminą wiejską, położoną w województwie małopolskim, w powiecie wadowickim. Graniczy z Gminą Zembrzyce (powiat suski), Gminą Stryszów (powiat wadowicki) oraz Gminą Wadowice (powiat wadowicki). Składa się z 7 sołectw (6 miejscowości): Jaszczurowa, Jamnik, Koziniec, Mucharz, Skawce, Świnna Poręba i Zagórze. Stolicą gminy jest Mucharz oddalony od Wadowic o 12 km. Do Krakowa, stolicy województwa, jest z Mucharza 60 km. Powierzchnia gminy wynosi 38 km² (3726 ha), co stanowi 5,8% powierzchni powiatu i 0,25% powierzchni województwa małopolskiego.

Na terenie Gminy Mucharz działają trzy publiczne placówki oświatowe:

- Szkoła Podstawowa im. Ojca Świętego Jana Pawła II w Mucharzu;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Świnnej Porębie;
- Szkoła Podstawowa w Jaszczurowej.

Każda ze szkół podstawowych prowadzi oddział przedszkolny, czyli tzw. „zerówkę”. Na terenie gminy działa Przedszkole Sióstr Pasjonistek w Mucharzu. Przedszkole w swojej ofercie posiada klubik dziecięcy dla dzieci 2,5 do 3 lat.

Na terenie Gminy Mucharz działa Gminny Ośrodek Kultury i Czytelnictwa (GOKiC), w skład którego wchodzi dwie świetlice, trzy wiejskie domy kultury oraz cztery biblioteki. GOKiC prowadzi wielokierunkową działalność społeczno-kulturalną, dzięki której mieszkańcy, a szczególnie dzieci i młodzież (również z trudnych środowisk) mogą korzystać z proponowanej oferty zajęć, uczestniczyć w licznych wydarzeniach kulturalnych, jak i zyskiwać przestrzeń do rozwoju własnych, umiejętności, zainteresowań czy talentów. Celem tego miejsca jest także integracja, a także wymiana doświadczeń i kultywowanie tradycji.

8. ZAŁOŻENIA, ADRESACI I PARTNERZY PROGRAMU

8.1. Założenia

Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2022 – 2025 Gminy Mucharz nawiązuje w swoich założeniach do *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mucharz na lata 2022-2030* i będzie realizowany w oparciu o zasady zapewniające efektywność działań w osiągnięciu wyznaczonych celów. Zaangażowanie przedstawicieli różnych instytucji i organizacji pozwoli na interdyscyplinarne podejście do wsparcia rodziny i wypracowania skutecznych rozwiązań w tym obszarze. Zasady przyjęte w realizacji Programu to systemowość, interdyscyplinarność, komplementarność i efektywność podejmowanych działań.

8.2. Adresaci Programu

Program kierowany jest do ogółu mieszkańców Gminy Mucharz, a w szczególności do rodzin z dziećmi niewydolnych wychowawczo. Program kierowany jest także do instytucji i organizacji, które są zaangażowane w pomoc rodzinie na terenie Gminy Mucharz. Jest równoczesnym zaproszeniem do współpracy i do współdziałania w koalicji na rzecz wspierania rodziny.

8.3. Partnerzy

W swojej działalności Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mucharzu współpracuje z następującymi podmiotami w zakresie pomocy i wspierania rodzin:

- 1) Urzędem Gminy w Mucharzu;
- 2) Placówkami oświatowymi znajdującymi się na terenie gminy Mucharz;
- 3) Organizacjami pozarządowymi funkcjonującymi na terenie gminy Mucharz;
- 4) Kościołem katolickim;
- 5) Rodzinami zastępczymi funkcjonującymi na terenie gminy Mucharz;
- 6) Gminnym Ośrodkiem Kultury i Czytelnictwa w Mucharzu;
- 7) Gminną Komisją Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mucharzu;
- 8) SP ZOZ w Mucharzu;
- 9) Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Radoczy;
- 10) Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wadowicach;
- 11) Poradnią Psychologiczną – Pedagogiczną w Wadowicach;
- 12) Sądem Rejonowym w Wadowicach;
- 13) Komendą Powiatową Policji w Wadowicach.

Duże znaczenie w promowaniu dobrych praktyk na rzecz prawidłowego funkcjonowania dzieci i młodzieży mają podmioty takie jak: szkoły, instytucje kultury, organizacje kościelne i pozarządowe, które w ramach swojej działalności kształtują właściwe postawy młodych ludzi, wpływają na zachowania oraz wybory młodych ludzi. Współpraca Ośrodka Pomocy Społecznej z Partnerami przejawia się w różnych formach. Najczęściej są to działania informacyjne i promocyjne, realizowanie wspólnych kampanii, projektów czy programów aktywizacji lokalnej.

9. CELE, KIERUNKI DZIAŁAŃ, WSKAŹNIKI

Wnioski z diagnozy problemów rodziny na terenie gminy oraz analiza źródeł zastanych pozwoliły na opracowanie założeń do *Programu Wspierania Rodziny I Rozwoju Pieczy Zastępczej Gminy Mucharz na lata 2022 – 2025*.

Zostały one przedstawione w formie celu głównego, celów szczegółowych oraz kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zwiększenia skuteczności wsparcia kierowanego wobec rodzin.

Nadrzędnym celem podejmowanych działań w zakresie wspierania rodzin w Gminie Mucharz jest zawsze dobro i bezpieczeństwo dzieci, które potrzebują atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia by móc prawidłowo się rozwijać i osiągnąć przyszłą samodzielność życiową.

Misją działań podejmowanych przez GOPS jest niesienie profesjonalnej pomocy rodzinie z dziećmi przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych w celu jej wzmocnienia lub odzyskania zdolności do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie. Wśród naczelnych zasad leżących u podstaw pracy z rodziną, którymi kieruje się Ośrodek Pomocy Społecznej w Mucharzu możemy wymienić:

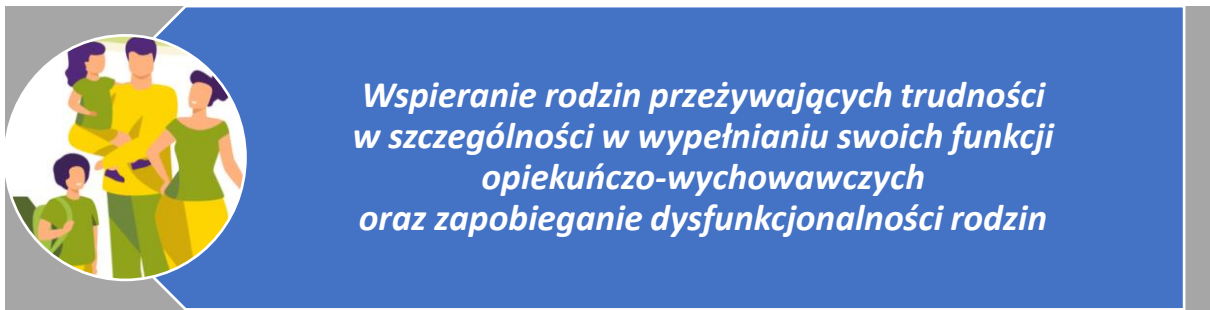
zasadę prawa do samostanowienia – zasada ta oparta jest na uznaniu prawa klientów do potrzeby wolności dokonywania wyborów i podejmowania decyzji (z wyłączeniem sytuacji zagrożenia zdrowia i życia);

zasadę współodpowiedzialności za proces zmiany - odpowiedzialność ponosi zarówno pracownik służby społecznej, jak i rodzina oraz poszczególni jej członkowie. Zasada dotyczy odpowiedzialności zarówno formalnej, moralnej jak i etycznej. Uświadomienie tej zasady rodzinie objętej wsparciem zapobiega przerzucaniu odpowiedzialności za proces zmian lub ewentualne niepowodzenie na instytucję i pracownika socjalnego;

zasadę dobra rodziny i poszczególnych jej członków – uwzględnienie w postępowaniu pomocowym korzyści poszczególnych członków środowiska rodzinnego ze szczególnym zwróceniem uwagi na dobro najbliższych członków rodziny.

Cele szczegółowe wraz z kierunkami działań zostały opatrzone wskaźnikami, które mają służyć jako punkt odniesienia do zmieniających się w kolejnych latach wartości, jak również by ułatwić zbieranie danych do monitorowania otoczenia i zjawisk związanych z działaniami wspierającymi rodzinę w Gminie Mucharz.

9.1. CEL GŁÓWNY:

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Skuteczna pomoc może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji, organizacji pracujących z dziećmi i rodzinami.

Osiągnięcie celu głównego jest uwarunkowane realizacją wyznaczonych celów szczegółowych (operacyjnych) oraz kierunków działań.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

	CEL SZCZEGÓŁOWY 1. Wspieranie rodzin zagrożonych kryzysem oraz dawanie im poczucia bezpieczeństwa socjalnego i stabilizacji, adekwatnie do indywidualnych potrzeb oraz objęcie opieką dziecka poza rodziną biologiczną
	CEL SZCZEGÓŁOWY 2. Wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz dawanie im poczucia bezpieczeństwa socjalnego adekwatnie do indywidualnych potrzeb
	CEL SZCZEGÓŁOWY 3. Profesjonalizacja służb i działań, współpraca środowiskowa, podnoszenie jakości i efektywności usług na rzecz wspierania rodziny

9.1.1. Cel szczegółowy 1:

	WSPIERANIE RODZIN ZAGROŻONYCH KRYZYSEM ORAZ DAWANIE IM POCZUCIA BEZPIECZEŃSTWA SOCJALNEGO I STABILIZACJI, ADEKWATNIE DO INDYWIDUALNYCH POTRZEB ORAZ OBJĘCIE OPIEKĄ DZIECKA POZA RODZINĄ BIOLOGICZNĄ
---	--

KIERUNKI DZIAŁAŃ:**WSPIERANIE RODZINY**

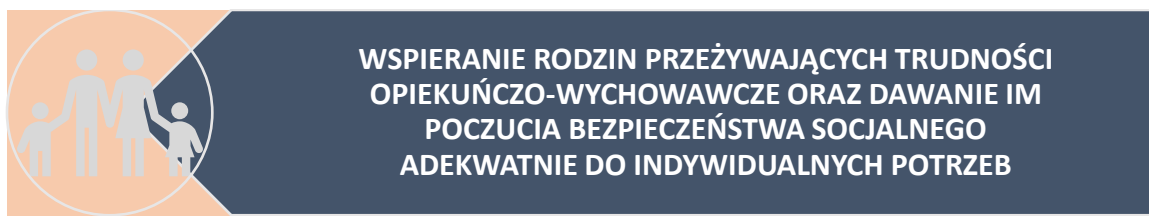
- Udzielanie pomocy rzeczowej i finansowej.
- Zapewnienie posiłków potrzebującym rodzinom – programy dożywiania ogólnopolskie, regionalne, własne.
- Realizowanie programu stypendiów socjalnych i naukowych – programy ogólnopolskie, regionalne, własne.
- Pomoc w formie usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi.
- Praca socjalna na rzecz rodzin z dziećmi w tym diagnoza środowiska i analiza przyczyn kryzysu.

PIECZA ZASTĘPCZA

- ✚ Monitorowanie i ocena sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
- ✚ Podejmowanie współpracy z podmiotami działającymi na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.
- ✚ Współfinansowanie pobytu dzieci umieszczonych w instytucjonalizowanej pieczy zastępczej.

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną	Wartość bazowa - 2021 r. 90	↑↓
Liczba rodzin objętych pracą socjalną	Wartość bazowa - 2021 r. 78	↑
Kwota wypłaconych zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami	Wartość bazowa - 2021 r. 491 029, 10 zł	↑
Liczba dzieci objętych programem dożywiania w szkole	Wartość bazowa - 2021 r. 32	↑
Kwota przeznaczona na realizację programu dożywiania	Wartość bazowa - 2021 r. 76 190, 50 zł	↑
Liczba dzieci objętych pomocą materialną o charakterze socjalnym tzw. „stypendium szkolnym”	Wartość bazowa - 2021 r. 30	↑

Źródło danych: GOPS Mucharz

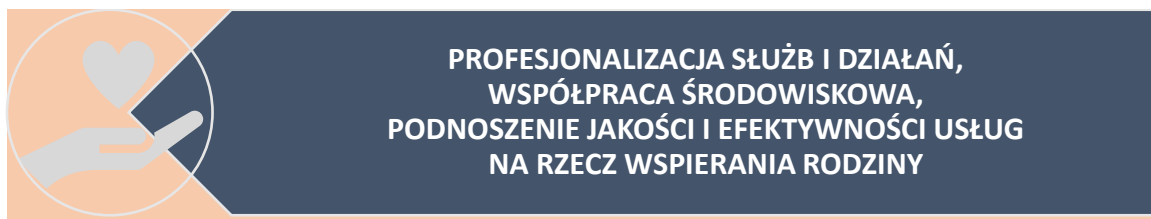
9.1.2. Cel szczegółowy 2:**KIERUNKI DZIAŁAŃ:**

- ✚ Zapewnienie usługi asystenta rodziny.
- ✚ Zachęcanie do korzystania z wypoczynku feryjnego i wakacyjnego.
- ✚ Zachęcanie do uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych.
- ✚ Realizacja Programu Karta Dużej Rodziny.
- ✚ Organizacja i/lub aktywny udział w wydarzeniach integracyjnych.
- ✚ Zapewnienie poradnictwa rodzinnego, w tym prawnego i psychologicznego (współpraca z partnerami).

Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny	Wartość bazowa z 2021 5	↑
Liczba dzieci objętych pomocą asystenta rodziny	Wartość bazowa z 2021 11	↑
Liczba odbytych wizyt asystenta rodziny w miejscu zamieszkania rodzin	Wartość bazowa – do 2021 r. 155	↑
Liczba pozostałych działań podejmowanych przez asystenta rodziny na rzecz rodzin (spotkania, konsultacje, rozmowy telefoniczne, udział w grupie roboczej)	Wartość bazowa - 2021 153	↑
Liczba nowych rodzin, dla których wydano Karty Dużej Rodziny	Wartość bazowa –2021 13	↑
Liczba zorganizowanych lub współorganizowanych lub z aktywnym udziałem Gminy Mucharz wydarzeń integrujących rodziny	Wartość bazowa - 2021 3	↑

Źródło danych: GOPS Mucharz

9.1.3. Cel szczegółowy 3:

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- ✚ Monitoring skuteczności działań pomocowych, przeglądy procedur reagowania, działania i współpracy służb w kontekście zjawiska przemocy.
- ✚ Systematycznie podnoszenie kompetencji, poziomu wiedzy i doskonalenie umiejętności kadr OPS, asystenta rodziny, a także służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. m.in. poprzez uczestnictwo w kursach i szkoleniach.

PROFILAKTYKA

- ✚ Udzielanie informacji i porad o instytucjach i procedurach związanych ze wsparciem dla rodzin.
- ✚ Współpraca z organizacjami pozarządowymi i kościelnymi zajmującymi się pomocą dziecku i rodzinie.
- ✚ Promocja działań związanych ze wsparciem rodziny.
- ✚ Realizowanie i udział w programach profilaktycznych wspierających wychowanie i przeciwdziałających dysfunkcjom społecznym, w tym świadomego planowania rodziny.
- ✚ Kierowanie wniosków do Sądu.

Liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych	Wartość bazowa - 2021 1	↑↓
Liczba uczestników szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie ZI i grup roboczych	Wartość bazowa - 2021 12	↑
Liczba powstałych gminnych lub z udziałem Gminy raportów i analiz czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Wartość bazowa - 2021 0	↑
Liczba uczniów biorących udział w programach z obszaru profilaktyki uniwersalnej odbywających się na terenie szkoły	Wartość bazowa - 2021 500	↑
Kwota środków przeznaczonych działalność profilaktyczną	Wartość bazowa - 2021 10 985, 60 zł	↑
Liczba działań dot. promocji form spędzania czasu dla dzieci i młodzieży	Wartość bazowa - 2021 222	↑

Źródło danych: GOPS Mucharz

10. REALIZACJA PROGRAMU

10.1. Koordynator

Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mucharzu, który współpracuje z Partnerami w realizacji swoich zadań, w tym z instytucjami publicznymi i niepublicznymi, organizacjami społecznymi, ośrodkami kultury, placówkami oświatowymi itd., a także z mieszkańcami, którym leży na sercu dobro wspólnoty lokalnej.

10.2. Źródła finansowania programu

Źródłem finansowania działań zawartych w *Programie Wspierania Rodziny I Rozwoju Pieczy Zastępczej w Gminie Mucharz na lata 2022 – 2025* będą środki własne gminy przewidziane na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, a także środki zewnętrzne pozyskane na realizację programów osłonowych z programów rządowych, funduszy unijnych lub innych, których realizacja pozwoli osiągać cele zawarte w niniejszym programie.

10.3. Monitoring i ewaluacja

Monitoring programu, polegający na gromadzeniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań, będzie prowadzony przez koordynatora programu oraz przedstawicieli służb, które w zakresie swoich kompetencji realizują zadania związane ze wspieraniem rodziny.

Do monitoringu wykorzystane zostaną wskaźniki realizacji działań wyznaczonych w ramach poszczególnych celów szczegółowych (operacyjnych) programu. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

Monitoring realizacji programu umożliwi:

- systematyczną obserwację działań programu;
- weryfikację zgodności założonych celów z osiąganymi efektami;
- ocenę zaangażowania jednostek w realizację działań.

Na podstawie danych z prowadzonego monitoringu każdego roku zostanie przygotowane i przedstawione Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawienie potrzeb związanych z ich realizacją. Ponadto w ramach monitoringu sporządzana będzie również sprawozdawczość rzeczowo – finansowa przekazywana wojewodzie z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z powyższym, podejmowane w ten sposób działania pozwolą na dalsze planowanie, modyfikację założeń oraz ewentualne wprowadzanie korekt do procedur oraz aktualizację Programu.

**Przewodniczący Rady Gminy
Paweł Sukiennik**